Sprawa C-683/18

Streszczenie wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym zgodnie z art. 98 § 1 regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości

Data wpływu:

6 listopada 2018 r.

Oznaczenie sądu odsyłającego:

Bundesgerichtshof (federalny trybunał sprawiedliwości, Niemcy)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

20 września 2018 r.

Strona powodowa:

Elsevier Inc.

Strona pozwana:

Cyando AG

Przedmiot postępowania głównego

Powództwo o zaniechanie oraz o odszkodowanie za naruszenie praw autorskich

Przedmiot i podstawa prawna odesłania prejudycjalnego

Wykładnia prawa Unii, art. 267 TFUE

Pytania prejudycjalne

1. a) Czy dostawca usługi hostingu współdzielonego, za pośrednictwem której użytkownicy udostępniają publicznie pliki zawierające treści chronione prawem autorskim bez zgody podmiotów praw autorskich, dokonuje czynności udostępniania w rozumieniu art. 3 ust. 1 dyrektywy 2001/29/WE, jeżeli

DOKUMENT ROBOCZY

– proces wgrywania odbywa się automatycznie i bez uprzedniego podglądu lub kontroli dostawcy,

– dostawca wskazuje w warunkach korzystania z usługi, że zamieszczanie treści naruszających prawa autorskie jest niedozwolone,

– osiąga on przychody z tytułu świadczenia usługi,

– usługa jest wykorzystywana do legalnych celów, ale dostawca wie, że dostępna jest także znaczna ilość treści naruszających prawa autorskie (ponad 9500 utworów),

– dostawca nie oferuje spisu treści ani funkcji wyszukiwania, ale udostępniona przez dostawcę nieograniczona ilość linków do pobrania jest umieszczana przez osoby trzecie w Internecie w zbiorach linków, które zawierają informacje o zawartości plików i umożliwiają wyszukiwanie określonych treści,

– dostawca zachęca, poprzez ustalenie płatnego przez niego i zależnego od ilości pobrań wynagrodzenia za pobranie plików, do wgrywania treści chronionych prawem autorskim, które w innej sytuacji są dostępne dla użytkowników jedynie za opłatą,

oraz

– poprzez umożliwienie anonimowego wgrywania plików zwiększa się prawdopodobieństwo, że użytkownicy nie zostaną pociągnięci do odpowiedzialności za naruszenia praw autorskich?

b) Czy ocena ta ulegnie zmianie, jeżeli od 90 do 96% z całkowitego wykorzystania usługi hostingu współdzielonego stanowią oferty naruszające prawa autorskie?

2. W przypadku udzielenia odpowiedzi przeczącej na pytanie pierwsze:

Czy w okolicznościach opisanych w pytaniu pierwszym działalność dostawcy usługi hostingu współdzielonego wchodzi w zakres zastosowania art. 14 ust. 1 dyrektywy 2000/31/WE?

3. W przypadku udzielenia odpowiedzi twierdzącej na pytanie drugie:

Czy zgodnie z art. 14 ust. 1 dyrektywy 2000/31/WE faktyczna wiedza o bezprawnym charakterze działalności lub informacji oraz wiedza o stanie faktycznym lub okolicznościach, które w sposób oczywisty świadczą o tej bezprawności, muszą odnosić się do konkretnej bezprawnej działalności lub informacji?

DOKUMENT ROBOCZY

4. Ponadto w przypadku udzielenia odpowiedzi twierdzącej na pytanie drugie:

   Czy jest zgodne z art. 8 ust. 3 dyrektywy 2001/29/WE to, że podmiot praw autorskich tylko wtedy może uzyskać nakaz sądowy przeciwko usługodawcy, którego usługa polegająca na przechowywaniu informacji dostarczonych przez użytkownika została wykorzystana przez tego użytkownika w celu naruszenia praw autorskich lub pokrewnych, gdy po zawiadomieniu o wyraźnym naruszeniu prawa ponownie doszło do takiego naruszenia?

5. W przypadku udzielenia odpowiedzi przeczącej na pytania pierwsze i drugie:

   Czy w okolicznościach opisanych w pytaniu pierwszym dostawcę usługi hostingu współdzielonego należy uznać za naruszającego w rozumieniu art. 11 zdanie pierwsze i art. 13 dyrektywy 2004/48/WE?

6. W przypadku udzielenia odpowiedzi twierdzącej na pytanie piąte:

   Czy zobowiązanie takiego naruszającego do wypłaty odszkodowania na podstawie art. 13 ust. 1 dyrektywy 2004/48 może zostać uzależnione od tego, że naruszający działał umyślnie zarówno w odniesieniu do własnego czynu stanowiącego naruszenie, jak i w odniesieniu do czynu osoby trzeciej stanowiącego naruszenie oraz wiedział lub, rozsądnie przyjmując, powinien był wiedzieć, że użytkownicy korzystają z platformy w celu popełnienia konkretnych naruszeń prawa?

Powołane przepisy prawa Unii

Dyrektywa 2001/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym, w szczególności art. 3, 8

Dyrektywa 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego (dyrektywa o handlu elektronicznym), w szczególności art. 14, 15

Dyrektywa 2004/48/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie egzekwowania praw własności intelektualnej, w szczególności art. 11, 13

Powołane przepisy krajowe

Gesetz über Urheberrecht und verwandte Schutzrechte (niemiecka ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych, zwana dalej „Urheberrechtsgesetz” lub „UrhG”), w szczególności §§ 97, 99, 101, 102a

DOKUMENT ROBOCZY

Telemediengesetz (niemiecka ustawa o elektronicznych usługach informacyjnych i komunikacyjnych, zwana dalej „TMG”), w szczególności § 10

Zwięzłe przedstawienie stanu faktycznego i przebiegu postępowania

1 Powódka jest międzynarodowym wydawnictwem specjalistycznym i podmiotem uprawnionym do wyłącznego korzystania z utworów.

2 Pozwana świadczy usługę hostingu współdzielonego „uploaded”, do której dostęp można uzyskać za pośrednictwem stron internetowych uploaded.net, uploaded.to i ul.to. Usługa ta zapewnia każdemu bezpłatnie miejsce do przechowywania wgrywanych plików z dowolną zawartością. Pozwana tworzy automatycznie elektroniczny odsyłacz (link do pobrania) do miejsca przechowywania każdego wgranego pliku i automatycznie informuje o tym użytkownika. Pozwana nie oferuje spisu treści ani odpowiedniej funkcji wyszukiwania dla przechowywanych u niej plików. Użytkownicy mogą jednak umieszczać linki do pobrania w tzw. zbiorach linków w Internecie. Są one oferowane przez osoby trzecie i zawierają informacje na temat zawartości plików przechowywanych w serwisie pozwanej. W ten sposób inni użytkownicy mogą uzyskać dostęp do plików przechowywanych na serwerach pozwanej.

3 Pobieranie plików z platformy pozwanej jest możliwe do pewnego stopnia bezpłatnie. Płacący użytkownicy otrzymują większy limit przy wyższych prędkościach pobierania. Pozwana płaci użytkownikom, którzy wgrywają pliki, wynagrodzenie za ich pobieranie. Za 1000 pobrań pozwana płaci swoim użytkownikom do 40 EUR.

4 Usługa pozwanej jest wykorzystywana zarówno do celów legalnych, jak i takich, które naruszają prawa autorskie osób trzecich. W przeszłości pozwana otrzymała już od usługodawców działających w imieniu podmiotów praw autorskich duże ilości zawiadomień o dostępności treści naruszających prawo. Pozwana została powiadomiona o ponad 9500 utworach, do których zostały umieszczone naruszające prawa autorskie linki na około 800 znanych pozwanej stronach internetowych (zbiory linków, blogi, fora), a ich liczba stale rośnie. Zgodnie z ogólnymi warunkami handlowymi pozwanej użytkownikom zabrania się naruszania praw autorskich za pośrednictwem platformy pozwanej.

5 Powódka uważa, że jej prawa do korzystania z określonych utworów zostały naruszone. W swoim powództwie dochodzi ona od pozwanej zaniechania i udzielenia informacji o naruszeniach oraz żąda ustalenia istnienia po jej stronie obowiązku odszkodowawczego, powołując się w pierwszej kolejności na to, że pozwana jest sprawcą naruszenia praw autorskich, a posiłkowo, że jest uczestnikiem, a w dalszej kolejności posiłkowo – „Störer”[1].

[1] Przypis tłumacza: zgodnie z prawem niemieckim jest to osoba ponosząca odpowiedzialność pośrednią za naruszenie prawa autorskiego lub praw pokrewnych, która, nie będąc sprawcą

DOKUMENT ROBOCZY

6 Sąd apelacyjny nakazał pozwanej zaniechanie naruszeń w odniesieniu do trzech utworów, uwzględniając posiłkowe żądanie potraktowania go jako „Störer", a w pozostałym zakresie oddalił powództwo. W rewizji (Revision) powódka podtrzymuje żądania pozwu.

Zwięzłe przedstawienie uzasadnienia odesłania prejudycjalnego

7 Podobnie jak w postępowaniu głównym dotyczącym równoległego wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym w sprawie C-682/18 powodzenie rewizji powódki zależy od tego, czy zachowanie pozwanej w okolicznościach ustalonych w niniejszym sporze stanowi czynność udostępniania w rozumieniu art. 3 ust. 1 dyrektywy 2001/29 (zob. **pierwsze pytanie prejudycjalne**). W przypadku odpowiedzi przeczącej pojawia się pytanie, czy działalność pozwanej wchodzi w zakres zastosowania art. 14 ust. 1 dyrektywy 2000/31 (zob. **drugie pytanie prejudycjalne**). W przypadku odpowiedzi twierdzącej powstaje pytanie, czy zgodnie z art. 14 ust. 1 dyrektywy 2000/31 faktyczna wiedza o bezprawnym charakterze działalności lub informacji oraz wiedza o stanie faktycznym lub okolicznościach, które w sposób oczywisty świadczą o tej bezprawności, muszą odnosić się do konkretnej bezprawnej działalności lub informacji (zob. **trzecie pytanie prejudycjalne**). Ponadto powstaje pytanie, czy jest zgodne z art. 8 ust. 3 dyrektywy 2001/29 to, że podmiot praw autorskich tylko wtedy może uzyskać nakaz sądowy przeciwko usługodawcy, którego usługa polegająca na przechowywaniu informacji dostarczonych przez użytkownika została wykorzystana przez tego użytkownika w celu naruszenia praw autorskich lub pokrewnych, gdy po zawiadomieniu o wyraźnym naruszeniu prawa ponownie doszło do takiego naruszenia (zob. **czwarte pytanie prejudycjalne**).

8 Jeżeli zachowanie pozwanej nie stanowi czynności udostępniania w rozumieniu art. 3 ust. 1 dyrektywy 2001/29 ani nie wchodzi w zakres stosowania art. 14 ust. 1 dyrektywy 2000/31, powstaje pytanie, czy pozwaną należy jednak uznać za naruszającego w rozumieniu art. 11 zdanie pierwsze i art. 13 dyrektywy 2004/48 (zob. **piąte pytanie prejudycjalne**). Jeżeli odpowiedź na to pytanie jest twierdząca, powstaje pytanie, czy zobowiązanie takiego naruszającego do wypłaty odszkodowania na podstawie art. 13 ust. 1 dyrektywy 2004/48 może zostać uzależnione od tego, że naruszający działał umyślnie zarówno w odniesieniu do własnego czynu stanowiącego naruszenie, jak i w odniesieniu do czynu osoby trzeciej stanowiącego naruszenie oraz wiedział lub, rozsądnie przyjmując, powinien był wiedzieć, że użytkownicy korzystają z platformy w celu popełnienia konkretnych naruszeń prawa (zob. **szóste pytanie prejudycjalne**).

naruszenia ani pomocnikiem, rozmyślnie przyczynia się do jego popełnienia – zob. pkt 18 poniżej.

DOKUMENT ROBOCZY

W przedmiocie pierwszego pytania prejudycjalnego

9 Ze względu na to, że dochodzone przez powódkę prawa do publicznego udostępniania w formie podawania do publicznej wiadomości stanowią prawo zharmonizowane na podstawie art. 3 ust. 1 i ust. 2 lit. a) i b) dyrektywy 2001/29, odpowiednie przepisy niemieckiej Urheberrechtsgesetz należy interpretować zgodnie z dyrektywą.

10 Pojęcie „publicznego udostępniania” w rozumieniu art. 3 ust. 1 dyrektywy 2001/29 wymaga indywidualnej oceny, w ramach której należy uwzględnić szereg dalszych kryteriów. Wśród tych kryteriów Trybunał Sprawiedliwości podkreślił nieodzowną rolę użytkownika i zamierzony charakter jego działania (zob. ostatnio wyrok z dnia 14 czerwca 2017 r., Stichting Brein, C-610/15, EU:C:2017:456, pkt 23–26).

11 Wątpliwe jest, czy działalność pozwanej w okolicznościach ustalonych w niniejszym sporze stanowi czynność udostępniania w rozumieniu art. 3 ust. 1 dyrektywy 2001/29.

12 W odniesieniu do kryterium nieodzownej roli użytkownika i zamierzonego charakteru jego działania czynność udostępniania wymaga, aby użytkownik działał z pełną świadomością konsekwencji swojego zachowania – to znaczy umyślnie i celowo – aby zapewnić osobom trzecim dostęp do chronionego utworu lub chronionej usługi. Wystarczy przy tym, aby osoby trzecie miały dostęp do chronionego utworu lub chronionej usługi, niezależnie od tego, czy z niego skorzystają (zob. wyrok z dnia 14 czerwca 2017 r., Stichting Brein, C-610/15, EU:C:2017:456, pkt 31).

13 Zastosowanie kryteriów określonych przez Trybunał Sprawiedliwości przemawia za uznaniem nieodzownej roli, pozwanej. Uznaniu nieodzownej roli nie stoi na przeszkodzie fakt, że sama pozwana nie zamieszcza treści, lecz poprzez zapewnienie usługi hostingu współdzielonego umożliwia osobom trzecim udostępnianie użytkownikom tej usługi treści, wśród których mogą znajdować się również treści naruszające prawa autorskie (zob. wyrok z dnia 14 czerwca 2017 r., Stichting Brein, C-610/15, EU:C:2017:456, pkt 36). Pozwana działa również w celu zarobkowym, ponieważ dzięki prowadzeniu serwisu uzyskuje dochody. Uznanie nieodzownej roli wymaga także pełnej wiedzy o konsekwencjach działania, co musi się również odnosić do braku zezwolenia podmiotu praw autorskich (zob. wyrok z dnia 26 kwietnia 2017 r., Stichting Brein, C-527/15, EU:C:2017:300, pkt 41). Ze względu na okoliczność, że pliki dostępne w serwisie pozwanej są wgrywane przez osoby trzecie, do czasu zawiadomienia przez podmiot praw autorskich pozwana nie ma wiedzy na temat udostępnienia treści naruszających te prawa. Pozwana wskazuje także użytkownikom w swoich warunkach korzystania z usługi, że zamieszczanie treści naruszających prawa autorskie jest niedozwolone. Pozwana ma jednak wiedzę o tym, że w jej serwisie są w znacznym zakresie udostępniane treści naruszające prawa autorskie. Jednocześnie pozwana znacznie zwiększa ryzyko niezgodnego z prawem

DOKUMENT ROBOCZY

korzystania ze swego serwisu poprzez ukształtowanie swojego systemu wynagradzania, udostępnianie nieograniczonej ilości linków do pobrania i umożliwienie anonimowego korzystania z jej serwisu.

W przedmiocie drugiego pytania prejudycjalnego

14 Oferta platformy internetowej służącej do przechowywania informacji dostarczonych przez osoby trzecie wchodzi co prawda jako usługa hostingowa zasadniczo w zakres stosowania art. 14 ust. 1 dyrektywy 2000/31 (zob. wyrok z dnia 16 lutego 2012 r., SABAM, C-360/10, EU:C:2012:85, pkt 27). Uprzywilejowanie w zakresie ograniczenia odpowiedzialności wynikające z art. 14 ust. 1 dyrektywy 2000/31 nie ma jednak zastosowania do dostawcy usług hostingowych, jeżeli dostawca ten, zamiast ograniczyć się do neutralnego świadczenia usługi hostingowej w drodze czysto technicznego i automatycznego przetwarzania danych dostarczonych przez jego klientów, odgrywa czynną rolę, która może pozwolić mu na powzięcie wiedzy o tych danych lub na sprawowanie nad nimi kontroli (zob. w tym zakresie wyrok z dnia 12 lipca 2011 r., L'Oréal, C-324/09, EU:C:2011:474, pkt 112–116).

15 Pojawia się pytanie, wymagające wyjaśnienia na gruncie prawa Unii, czy w świetle okoliczności niniejszej sprawy (zob. pierwsze pytanie prejudycjalne) pozwana odgrywała czynną rolę, co wykluczałoby zastosowanie art. 14 ust. 1 dyrektywy 2000/31.

W przedmiocie trzeciego pytania prejudycjalnego

16 Zdaniem izby rozpatrującej sprawę na trzecie pytanie prejudycjalne należy udzielić odpowiedzi twierdzącej. Nie wystarczy, jeśli usługodawca jest ogólnie świadomy i wie, że jego usługi są wykorzystywane do jakichkolwiek sprzecznych z prawem działań. Wskazuje na to już samo brzmienie przepisu oraz użycie rodzajnika określonego w odniesieniu do działalności lub informacji o bezprawnym charakterze[2]. Ponadto wynika to z tego, że usługodawca może wywiązać się ze swojego obowiązku usunięcia bezprawnych informacji lub uniemożliwienia dostępu do tych informacji, skoro tylko uzyska o nich wiedzę lub zostanie o nich uświadomiony [art. 14 ust. 1 lit. b) dyrektywy 2000/31], wyłącznie w odniesieniu do konkretnych informacji. Dlatego też zawiadomienie o naruszeniu praw musi być tak konkretne, by adresat mógł łatwo stwierdzić naruszenie bez konieczności przeprowadzania szczegółowego badania stanu prawnego lub faktycznego. W przypadku wysunięcia roszczeń z tytułu naruszenia praw autorskich konieczne jest zatem zidentyfikowanie chronionego utworu lub chronionej usługi oraz opis formy zarzucanego naruszenia, a także dostatecznie jasne wskazanie uprawnień zgłaszającego z tytułu praw autorskich.

[2] Przypis tłumacza: odnosi się to do niemieckiej wersji dyrektywy, gdyż rodzajnik określony w języku niemieckim wskazuje, iż chodzi o konkretną działalność lub informację.

DOKUMENT ROBOCZY

W przedmiocie czwartego pytania prejudycjalnego

17 Zgodnie z art. 8 ust. 3 dyrektywy 2001/29 państwa członkowskie zapewniają, aby podmioty praw autorskich mogły wnioskować o wydanie nakazu przeciwko pośrednikom, których usługi są wykorzystywane przez osobę trzecią w celu naruszenia praw autorskich lub pokrewnych.

18 Zgodnie z orzecznictwem Bundesgerichtshof (federalnego trybunału sprawiedliwości) każdy, kto – nie będąc sprawcą lub uczestnikiem – w jakikolwiek sposób rozmyślnie przyczynia się do naruszenia chronionego dobra prawnego, może ponosić odpowiedzialność jako „Störer”. Odpowiedzialność ta zakłada naruszenie obowiązków do działania, których zakres zależy od tego, czego można rozsądnie wymagać w danym przypadku. Jeżeli „Störer” jest usługodawcą, którego usługa polega na przechowywaniu informacji wprowadzonych przez użytkownika, to zgodnie z orzecznictwem Bundesgerichtshof może on zostać co do zasady zobowiązany do zaniechania w drodze nakazu sądowego tylko wtedy, gdy takie naruszenie prawa wystąpiło ponownie po zawiadomieniu o wyraźnym naruszeniu prawa.

19 Zdaniem izby rozpatrującej sprawę na czwarte pytanie prejudycjalne należy udzielić odpowiedzi twierdzącej. Zgodnie z art. 15 ust. 1 dyrektywy 2000/31 na usługodawcę, którego usługa polega na przechowywaniu informacji dostarczonych przez użytkownika, nie można nałożyć ogólnego obowiązku nadzorowania przechowywanych przez niego informacji ani ogólnego obowiązku aktywnego poszukiwania faktów i okoliczności wskazujących na bezprawną działalność. Ponadto zgodnie z art. 14 ust. 1 dyrektywy 2000/31 taki usługodawca nie jest odpowiedzialny za informacje przechowywane na żądanie użytkownika, pod warunkiem że a) nie ma faktycznej wiedzy o bezprawnym charakterze działalności lub informacji, a w odniesieniu do roszczeń odszkodowawczych – nie wie o stanie faktycznym lub okolicznościach, które w sposób oczywisty świadczą o tej bezprawności, lub b) podejmuje niezwłocznie odpowiednie działania w celu usunięcia lub uniemożliwienia dostępu do informacji, gdy uzyska taką wiedzę lub zostanie o nich uświadomiony. W związku z tym operator platformy internetowej służącej do przechowywania informacji dostarczonych przez osoby trzecie, który faktycznie nie wie o bezprawnym charakterze działalności lub informacji, nie ponosi odpowiedzialności, w tym także nie odpowiada za zaniechanie.

W przedmiocie piątego pytania prejudycjalnego

20 Dyrektywa 2004/48, która zgodnie z jej art. 2 ust. 1 ma zastosowanie do wszelkich naruszeń praw własności intelektualnej przewidzianych w prawie Unii lub prawie wewnętrznym zainteresowanego państwa członkowskiego, pozostaje bez uszczerbku dla art. 2–6 i art. 8 dyrektywy 2001/29 (art. 2 ust. 2 dyrektywy 2004/48) oraz nie wpływa na art. 12–15 dyrektywy 2000/31 (art. 2 ust. 3 dyrektywy 2004/48). Dyrektywa czyni rozróżnienie pomiędzy naruszającym i pośrednikami, z których usług korzysta osoba trzecia w celu naruszenia prawa własności intelektualnej (zob. art. 11, 13 dyrektywy). Pośrednicy tacy są określani

DOKUMENT ROBOCZY

w art. 8 ust. 3 dyrektywy 2001/29 jako pośrednicy, o ile ich usługi są wykorzystywane przez osobę trzecią w celu naruszenia praw autorskich lub pokrewnych oraz jako usługodawcy w art. 14 ust. 3 dyrektywy 2000/31, o ile ich usługi polegają na przechowywaniu informacji dostarczonych przez użytkownika.

21 W zakresie, w jakim zachowanie pozwanej stanowi czynność udostępniania w rozumieniu art. 3 ust. 1 dyrektywy 2001/29, pozwaną należy uznać za naruszającego w rozumieniu dyrektywy 2004/48, od którego można żądać zaniechania naruszenia (art. 11 zdanie pierwsze dyrektywy 2004/48; § 97 ust. 1 UrhG), wypłaty odszkodowania (art. 13 ust. 1 dyrektywy 2004/48; § 97 ust. 2 UrhG) i zwrotu zysków (art. 13 ust. 2 dyrektywy 2004/48; § 102a UrhG). W zakresie, w jakim zachowanie pozwanej wchodzi w zakres zastosowania art. 14 ust. 1 dyrektywy 2000/31, pozwaną należy uznać za pośrednika w rozumieniu dyrektywy 2004/48, którego odpowiedzialność jest wykluczona, o ile spełnione są przesłanki określone w art. 14 ust. 1 lit. a) i b) dyrektywy 2000/31, a który w przeciwnym wypadku ponosi odpowiedzialność jak naruszający.

22 Wątpliwe jest, czy pozwaną należy uznać także wtedy za naruszającego w rozumieniu dyrektywy 2004/48, który może być odpowiedzialny nie tylko za zaniechanie naruszenia, lecz również za wypłatę odszkodowania i zwrot zysków, gdy jego zachowanie nie stanowi czynności udostępniania w rozumieniu art. 3 ust. 1 dyrektywy 2001/29 ani nie wchodzi w zakres zastosowania art. 14 dyrektywy 2000/31. Zdaniem izby rozpatrującej sprawę na pytanie to należy udzielić odpowiedzi twierdzącej, ponieważ zgodnie z dyrektywą 2004/48 osoba zaangażowana w działalność naruszającą prawo musi być albo pośrednikiem, albo naruszającym. A zatem może być ona tylko naruszającym, jeśli jej udział nie ogranicza się do świadczenia usług, które są wykorzystywane przez osobę trzecią do naruszenia prawa własności intelektualnej. Według tej opinii naruszającym jest nie tylko użytkownik, który odgrywa nieodzowną rolę przy publicznym udostępnianiu i który działa z pełną świadomością konsekwencji swojego zachowania – tj. umyślnie i celowo – aby zapewnić osobom trzecim dostęp do chronionego utworu lub chronionej usługi; naruszającym jest, zdaniem izby, także dostawca usług, który nie ogranicza się do neutralnej roli w odniesieniu do dokonywanego przez użytkowników swojej platformy publicznego udostępniania, ale odgrywa czynną rolę.

W przedmiocie szóstego pytania prejudycjalnego

23 Zgodnie z art. 13 ust. 1 zdanie pierwsze dyrektywy 2004/48 państwa członkowskie zapewniają, że na wniosek poszkodowanej strony właściwe organy sądowe nakazują naruszającemu, który świadomie lub, mając rozsądne podstawy do posiadania takiej wiedzy, zaangażował się w działalność stanowiącą naruszenie, wypłacenie podmiotowi praw autorskich odszkodowania odpowiedniego do rzeczywistego uszczerbku, jaki podmiot ten poniósł w wyniku naruszenia.

DOKUMENT ROBOCZY

24 Zgodnie z § 97 ust. 2 zdanie pierwsze UrhG osoba, która bezprawnie narusza prawo autorskie lub inne prawo chronione na podstawie Urheberrechtsgesetz, jest zobowiązana do naprawienia szkody wyrządzonej osobie poszkodowanej, jeżeli popełnia czyn umyślnie lub nieumyślnie. Zgodnie z orzecznictwem Bundesgerichtshof kwestię tego, czy dana osoba ponosi z tytułu czynu niedozwolonego, takiego jak naruszenie prawa własności intelektualnej, odpowiedzialność cywilnoprawną jako sprawca czy jako uczestnik, ocenia się zasadniczo zgodnie z zasadami prawnymi opracowanymi w prawie karnym. W odniesieniu do pozwanej, którą należy uznać za naruszającego w rozumieniu art. 11 zdanie pierwsze i art. 13 dyrektywy 2004/48, ponieważ odgrywała ona czynną rolę w naruszeniu praw powoda przez użytkowników jej platformy, zgodnie z tymi zasadami w grę wchodzi odpowiedzialność pomocnika. Pomocnikiem jest, kto umyślnie udzielił pomocy innej osobie w popełnieniu przez nią umyślnie czynu bezprawnego.

25 Powstaje zatem pytanie, czy zobowiązanie takiego naruszającego do wypłaty odszkodowania na podstawie art. 13 ust. 1 zdanie pierwsze dyrektywy 2004/48 może zostać uzależnione od tego, że naruszający działał umyślnie zarówno w odniesieniu do własnego czynu stanowiącego naruszenie, jak i w odniesieniu do czynu osoby trzeciej stanowiącego naruszenie.

26 Możliwe jest, że także w takich sytuacjach dla roszczenia odszkodowawczego na podstawie art. 13 ust. 1 zdanie pierwsze dyrektywy 2004/48musi wystarczyć, że naruszający, rozsądnie przyjmując, powinien był wiedzieć, że dopuścił się czynu stanowiącego naruszenie. W takim przypadku odpowiedzialność odszkodowawcza pomocnika wchodziłaby w grę już w przypadku nieumyślności. Odpowiedzialność usługodawcy odgrywającego czynną rolę byłaby zatem surowsza niż odpowiedzialność usługodawcy, który pełni rolę neutralną i do którego w związku z tym ma zastosowanie art. 14 dyrektywy 2000/31. Zgodnie z art. 14 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2000/31 odpowiedzialność tego drugiego usługodawcy jest bowiem uzależniona od posiadania faktycznej wiedzy o bezprawnym charakterze działalności lub informacji.

27 Ponadto powstaje wówczas pytanie, jakie wymogi należy postawić w odniesieniu do zamiaru (umyślności) lub – jeżeli jest to wystarczające – nieumyślności naruszającego w związku z czynem osoby trzeciej stanowiącym naruszenie. Zgodnie z orzecznictwem Bundesgerichtshof uczestnik musi mieć co najmniej ewentualny zamiar w odniesieniu do czynu głównego osoby trzeciej, który to zamiar musi obejmować świadomość niezgodności z prawem. Zamiar i świadomość niezgodności z prawem muszą się przy tym odnosić do konkretnego czynu głównego. Dlatego też dla uznania istnienia odpowiedzialności odszkodowawczej operatora platformy internetowej jako uczestnika nie wystarczy, że operator wiedział, iż użytkownicy korzystają z platformy w celu naruszenia praw własności intelektualnej, jeżeli wiedza ta nie odnosiła się do konkretnych naruszeń prawa.

DOKUMENT ROBOCZY

28 W wyrokach z dnia 26 kwietnia 2017 r., Stichting Brein (C-527/15, EU:C:2017:300, pkt 50) i z dnia 14 czerwca 2017 r., Stichting Brein (C-610/15, EU:C:2017:456, pkt 45) Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że wystarczające jest, aby dani pozwani umyślnie popełnili czyn stwarzający ryzyko naruszenia i aby co do zasady godzili się na bezprawne wykorzystanie. Gdyby dla roszczenia o odszkodowanie przeciwko usługodawcy odgrywającemu czynną rolę wystarczyło, aby wiedział on jedynie ogólnie lub, rozsądnie przyjmując, powinien był wiedzieć, że na platformie mają miejsce naruszenia prawa, jego odpowiedzialność byłaby również surowsza niż odpowiedzialność usługodawcy odgrywającego neutralną rolę i tym samym objętego zakresem zastosowania art. 14 dyrektywy 2000/31.

DOKUMENT ROBOCZY